

Nederlands Kampioenschap ICT-Architectuur 2006

Jury Rapport

Versie 1.0

23 november 2006

Ten Geleide

Dit is het juryrapport van het 3e Nederlandse kampioenschap ICT-Architectuur.

Een beknopte architectuurbeschrijving is een krachtig wapen in de toenemende complexiteit in de ICT-wereld. De complexiteit neemt toe in de systemen zelf, maar ook in de omgeving waar het systeem wordt gebruikt. Zelfs de ontwikkeling van ICT systemen wordt complexer met meer uitbesteding, partners en verschuivingen in het rollenpatroon tussen alle partijen van providers tot opdrachtgevers.

Een goede architectuurbeschrijving heeft een nagenoeg onmogelijke doelstelling: het inzichtelijk maken van al deze vormen van complexiteit en het verbinden van de doelstellingen van de eindgebruikers en de IT afdeling aan de kritieke ontwerpkeuzes. De beschrijving moet daarbij goed toegankelijk en leesbaar zijn, maar tegelijkertijd moet er “vlees aan de botten zitten”. De beschrijving mag dus geen opeenvolging van algemene waarheden zijn, maar moet specifieke doelstellingen onderbouwen met een rationale die uitmondt in specifieke ontwerpkeuzes. En dit alles beoordeelbaar voor juryleden in maximaal 2 uur ...

De inzendingen dit jaar tonen de sporen van deze spanningsvelden. Sommige inzendingen geven een voortreffelijke context beschrijving, maar missen net de scherpte in de ontwerpkeuzes. Andere inzendingen bevatten een goede rationale van de ontwerpkeuzes, maar hebben moeite om alle impliciete domeinkennis in compacte vorm neer te zetten. Wellicht dat een team waarin alle genomineerden zitten in staat is om de ideale beschrijving te creëren?

Een ding is zeker: wij hebben als juryleden veel bijgeleerd door het lezen en bediscussiëren van deze tien inzendingen. Wij hopen dat de Nederlandse architecten gemeenschap hier evenveel baat bij heeft.

De jury:

Gerrit Muller, voorzitter
Lidwine van As
Bas Bakker
Jan de Brieder
Jos van Hillegersberg
Marjolein ten Kroode
Bert Mulder
Remko van der Pols
Warry Spykstra

Inhoudsopgave

Ten Geleide.....	3
Inhoudsopgave.....	4
1. Inleiding.....	5
1.1 Opzet van dit rapport	5
1.2 Doel van het NK ICT-Architectuur 2006.....	5
1.3 Eisen aan de inzendingen	5
1.4 Beoordelingscriteria	7
1.5 Initiatief en support	7
2. Aanpak	9
2.1 Samenstelling van de jury.....	9
2.2 Beoordeling van de inzendingen	9
2.2.1 Individuele beoordeling.....	9
2.2.2 Gezamenlijke beoordeling.....	10
2.3 Opstelling van het rapport.....	10
3. Inzendingen.....	11
3.1 Overzicht van de inzendingen	11
3.2 Highlights van de vier genomineerden.....	12
3.2.1 Nederlandse Algemene Keuringsdienst.....	12
3.2.2 Stichting ICTU, programmabureau Burgerservicenummer	12
3.2.3 Gemeente Deventer	13
3.2.4 Gemeente Amsterdam, Ontwikkelingsbedrijf	13
3.3 Prijswinnaars	14
3.4 Meest inspirerende inzending	14
4. Observaties van de jury.....	15
4.1 Inleiding	15
4.2 Observaties en adviezen	15
5. Volgend jaar	18
5. Volgend jaar	18
Bijlage 1 Lijst van inzendingen.....	19
Bijlage 2 De juryleden	20

1. Inleiding

1.1 Opzet van dit rapport

In dit eerste hoofdstuk van het juryrapport komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Doel NK ICT-Architectuur,
- Eisen aan de inzendingen,
- Beoordelingscriteria,
- Initiatief en support.

De inhoud van dit hoofdstuk is grotendeels afkomstig uit de 'call for architectures' die in maart 2006 is gepubliceerd en bekendgemaakt. In het tweede hoofdstuk wordt de verdere aanpak van dit kampioenschap beschreven, met name de aanpak van de jury bij de beoordeling van de inzendingen. In het derde hoofdstuk worden alle inzendingen genoemd en gekarakteriseerd, en worden de genomineerden voor een prijs (waaronder de prijswinnaar) nader geschetst. In het vierde hoofdstuk wordt beschreven wat de jury opgevallen is aan het geheel van de inzendingen. In het vijfde en laatste hoofdstuk wordt een vooruitblik naar volgend jaar gegeven.

In bijlage 1 is een lijst met alle inzendingen opgenomen. In bijlage 2 zijn de juryleden beschreven.

1.2 Doel van het NK ICT-Architectuur 2006

De afgelopen jaren wordt er veel gepubliceerd over ICT architectuur, maar worden er opmerkelijk weinig architectuurbeschrijvingen van echte systemen gepubliceerd. "Het is tijd om hierin verandering te brengen", schreven we twee jaar geleden.

Het doel van het Nederlands Kampioenschap ICT-Architectuur is onveranderd: effectieve communicatie over architectuurbeschrijvingen van werkende ICT-systemen, zodat we van elkaar kunnen leren.

1.3 Eisen aan de inzendingen

Er is gevraagd om architectuurbeschrijvingen van (software intensieve) systemen, dan wel families van dergelijke systemen, dan wel informatiehuishoudingen van organisaties.

De aard van het object van architectuurbeschrijving is vrij. Bijvoorbeeld de afgelopen twee jaar waren er inzendingen over een familie van

elektronenmicroscopen, een datawarehouse bij Albert Heijn, het systemenhart op Schiphol, het productiesysteem voor digitale uitgaves van Elsevier en de systemen van de Nederlandse gezondheidszorg.

Een belangrijk uitgangspunt is dat het moet gaan om “echte objecten”. Systemen die nu gebruikt worden in bestaande organisaties, of in een bestaande gebruikerspopulatie, komen zeker in aanmerking. Systemen die nu ontwikkeld worden komen ook in aanmerking, mits er een echt ontwikkelproject voor een echte opdrachtgever gaande is.

De vorm van de beschrijving is vrij. De IEEE 1471 Standaard wordt aanbevolen, ter inspiratie.

Het Nederlandse karakter dient terug te komen in de bron van de architectuur en/of in de gebruikende organisatie of gebruikerspopulatie. De inzending hoeft echter niet in het Nederlands te zijn.

De inzendingen moeten uiterlijk 15 oktober 2006 ontvangen zijn door de organisatie.

Er zijn drie basiseisen:

- De omvang van de beschrijving is zodanig dat de jury in ca. 2 uur tot een beoordeling van de architectuur en zijn beschrijving kan komen, inclusief discussie in de jury.
- De inzender van de architectuurbeschrijving geeft toestemming tot publicatie van de inzending op de website van het NK ICT-Architectuur. Deze eis sluit nauw aan bij de doelstelling van het NK. Gevoelige informatie kan in nader overleg uit de inzending verwijderd worden, mits de essentie niet wordt aangetast. De opsteller van de architectuurbeschrijving blijft vanzelfsprekend eigenaar van de beschrijving.
- De inzending wordt vergezeld van een begeleidende brief waaruit blijkt dat de eigenaar van het object de inzending erkent en waarin de volgende gegevens zijn opgenomen over de inzending: organisatie (gebruikende organisatie, of gebruikersgemeenschap), titel inzending en inzender. Deze gegevens zullen worden opgenomen in de lijst van inzendingen op de website van het NK ICT-Architectuur.

De vorm van de beschrijving is vrij. De jury roept de inzenders op het gebruik van alternatieve media en vormen te overwegen, bijvoorbeeld films of websites.

1.4 Beoordelingscriteria

Het hoogniveau beoordelingscriterium is: volledigheid op architecturaal niveau. Hieronder verstaan we dat alle architectureel relevante aspecten van het systeem in de beschrijving op een passende wijze zijn opgenomen. Een beschrijving met alleen een procesarchitectuur, of alleen een technische architectuur, zal in het algemeen niet hoog scoren.

De beoordeling is op basis van de volgende criteria:

- Helderheid en compactheid (van doelen en problemen)
- Begrijpelijkheid en toegankelijkheid
- Precisie en eenduidigheid
- Rationale van de belangrijkste keuzes
- Beschrijving van de context
- Toepasselijkheid van de architectuur (met name complexiteit en impact)
- Algemene indruk van de inzending

Tevens beoordeelt elk jurylid op basis van de eigen expertise.

Finale overwegingen van de jury onder leiding van de voorzitter, leiden tot de bepaling van de genomineerden en prijswinnaar(s).

1.5 Initiatief en support

Het NK ICT Architectuur is een initiatief van Jan Turk (ITsucces) en Gert Florijn (CIBIT) en Hans Bot (ABZ).

Het initiatief wordt gesteund door:

- GIA - Genootschap voor Informatiearchitecten
- NGI - Werkgroep Architectuur
- Programmacommissie LAC 2006
- NAF - Nederlands Architectuur Forum
- SAI – Belgisch Studiecentrum voor Automatische Informatieverwerking

De steun van de programmacommissie LAC2006 krijgt vorm in de prominente aanwezigheid van het NK ICT-Architectuur op het Landelijk Architectuur Congres 2006: onbijsessie met presentaties en prijsuitreiking, en plenaire presentatie door de jury.

Praktische steun wordt geleverd door CIBIT, NAF en LAC. De CIBIT steun betreft website hosting, logo ontwerp, gastvrijheid en prijzen en oorkondes voor de winnaars. Het NAF heeft vrijkaartjes voor het LAC ter beschikking gesteld.

Het LAC heeft de ontbijtsessie met de genomineerden mogelijk gemaakt en de winnaar in de bloemen gezet.

2. Aanpak

In dit hoofdstuk wordt de verdere aanpak van het kampioenschap beschreven, te weten de samenstelling van de jury, de verdere aanpak van de beoordeling van de inzendingen, en de opstelling van het juryrapport.

2.1 Samenstelling van de jury

In de 'call for architectures' is gewezen op de IEEE 1471 standaard voor architectuurbeschrijvingen. Kern van deze standaard is dat een architectuurbeschrijving van een systeem meerdere invalshoeken kent.

Dit idee is ook toegepast op de formatie van de jury. Voor de invalshoeken eigendom/opdrachtgever, beheer, gebruik, realisatie, architect, infrastructuur, werkproces zijn ervaren personen gezocht in de netwerken van de initiatiefnemers die deze invalshoeken in hun dagelijkse werkzaamheden toepassen.

Dit jaar hebben Pieter Cloo, Paul Grefen en Gert Florijn de jury verlaten. Gert Florijn blijft betrokken bij het NK als mede-initiatiefnemer. Warry Spykstra, Jos van Hillegersberg en Marjolein ten Kroode zijn toegetreden tot de jury. Zie bijlage 2 voor een beschrijving van de juryleden van 2006.

2.2 Beoordeling van de inzendingen

De inzendingen zijn getoetst aan de eisen aan de inzendingen. De beoordeling kent verder twee stappen: een individuele beoordeling door elk jurylid in isolatie en een gezamenlijke beoordeling door de jury onder leiding van de voorzitter¹.

2.2.1 Individuele beoordeling

Elk jurylid heeft alle inzendingen gelezen en van twee cijfers (elk tussen 1 en 10) voorzien. Het eerste cijfer is het gemiddelde van de cijfers voor de criteria genoemd in 1.4.

Het tweede cijfer bevat het expertoordeel van het jurylid: dit is het cijfer dat het jurylid geeft vanuit zijn eigen invalshoek. De juryleden hebben hun expertoordeel cijfer aangevuld met toelichtende tekst.

¹ Marjolein ten Kroode en Jos van Hillegersberg konden door persoonlijke omstandigheden niet bijdragen aan de beoordeling.

2.2.2 Gezamenlijke beoordeling

Op zaterdag 4 november 2006 zijn de juryleden en de initiatiefnemers bijeengekomen om de tweede stap in de beoordeling te zetten.

De cijfers van de individuele beoordelingen zijn samengevoegd in een spreadsheet, met gemiddelden en variaties.

Dit geheel is geprojecteerd op een scherm en is plenair besproken, onder leiding van de voorzitter van de jury, met actieve inbreng van de juryleden. Met name grote verschillen in cijfers tussen juryleden, voor individuele inzendingen en groepen van inzendingen, zijn inhoudelijk besproken. In enkele gevallen leidde dit tot aanpassing van cijfers.

De uiteindelijke uitkomst is bepaald door de individuele oordelen van de juryleden, uitgebreide onderlinge discussie, beschouwing van (de aard van) het object van de architectuurbeschrijving en vergelijking met de (genomineerde) inzendingen van vorig jaar. Belangrijk deelresultaat was de vaststelling van vier genomineerden. Het eindresultaat is bepaald door een stemming.

Het resultaat van de bespreking was dat er besloten is twee prijswinnaars aan te wijzen, te weten Nederlandse Algemene Keuringsdienst en Stichting ICTU, programmabureau Burgerservicenummer. Vier inzendingen zijn als genomineerden bekend gemaakt. Naast de winnaars betreft dit: Gemeente Deventer en Gemeente Amsterdam, Ontwikkelingsbedrijf. De jury heeft besloten om geen prijs uit te reiken voor de meest inspirerende inzending.

Dit resultaat wordt unaniem gedragen.

Zie hoofdstuk drie voor de inhoudelijke argumenten.

2.3 Opstelling van het rapport

Er is besloten om de opzet van het juryrapport van 2004 en 2005 te hanteren. Op verzoek van de jury hebben de initiatiefnemers een concept rapport opgesteld. De juryleden hebben het conceptrapport van commentaar voorzien, dat is verwerkt in deze definitieve versie, van 23 november.

3. Inzendingen

In dit hoofdstuk worden de inzendingen beschreven. Eerst volgt een korte karakterisering per genomineerde inzending door de jury. Daarna worden van elk van de genomineerde inzendingen de 'highlights' beschreven. Tenslotte wordt gemeld op grond waarvan de prijswinnaar bepaald is.

3.1 Overzicht van de inzendingen

In bijlage 1 is een lijst van de 10 inzendingen opgenomen. Hieronder volgt een korte karakterisering van de inzendingen. Het leereffect van het NK kan vanzelfsprekend alleen tot stand komen door de inzendingen zelf te lezen.

De eerste inzending is afkomstig van Centrale Financiën Instellingen (CFI) en betreft een nieuw systeem voor de lump sum bekostiging van het primair onderwijs.

De tweede inzending is afkomstig van Atos Origin en betreft een digitaal bouwloket voor een negental gemeenten.

De derde inzending is afkomstig van KPMG en betreft een systeem voor het burgerservicenummer, ontwikkeld door Stichting ICTU.

De vierde inzending is afkomstig van Getronics PinkRocade en betreft een systeem voor de ondersteuning van het werkproces van de gemeente Deventer.

De vijfde inzending is afkomstig van Capgemini en betreft de informatiehuishouding van de internationale Heerema Group.

De zesde inzending is afkomstig van IT-eye en Oracle en betreft de informatiehuishouding van de Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van landbouwgewassen.

De zevende inzending is afkomstig van het Ontwikkelingsbedrijf van de gemeente Amsterdam en betreft de vervanging van een systeem voor het beheren van erfpacht contracten.

De achtste inzending is afkomstig van Windesheim en Sogeti en betreft de informatiehuishouding van de onderwijsinstelling Windesheim.

De negende inzending is afkomstig van Stater en betreft een nieuw hypotheekstelsel voor de dienstverlening van Stater in de hypotheekmarkt.

De tiende inzending is afkomstig van My Constellations en betreft software van MAG Productions voor de ondersteuning van samenwerking tussen organisaties via koppelen van systemen.

3.2 Highlights van de vier genomineerden

De 'highlights' van de vier genomineerden zijn als volgt.

3.2.1 Nederlandse Algemene Keuringsdienst

- De inzending is een goed leesbaar, goed lopend verhaal.
- Een goede beschrijving van de organisatie en het werkveld van de Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van landbouwgewassen (NAK), en van de aanleiding tot het beschreven verandertraject: marktverlies.
- Zowel het veranderproces als de resulterende architectuur worden beschreven; dit plaatst het geheel goed in zijn context.
- Op bepaalde vlakken is meer kwantificering nodig: met hoeveel moeten de kosten omlaag? Wat is hogere kwaliteit? Dit vormt de basis voor een business case.
- Er staan een paar belangrijke plaatjes in (bijvoorbeeld pagina 11 en pagina 23), die echter wel wat meer toelichting zouden kunnen gebruiken (en een legenda). De generieke plaatjes en de generieke tekst op pagina 16 t/m 19 voegen niet veel toe.
- De uitwerking van de oplossing (bijvoorbeeld in termen van informatieperspectief en applicatieperspectief) komt onvoldoende uit de verf.

3.2.2 Stichting ICTU, programmabureau Burgerservicenummer

- Het document is groot, maar daarbij toch goed leesbaar.
- De omvang van de architectuurbeschrijving suggereert een groot en complex systeem. Maar: niet duidelijk wordt hoe groot en complex het systeem nu feitelijk is. Een (in dit geval: evident) complexe omgeving impliceert niet noodzakelijk ook een groot en complex systeem.
- Het document beschrijft het systeem van buiten naar binnen en biedt daarbij een goede onderbouwing van de gekozen oplossing en de manier waarop deze is gekozen (omgevingseisen vertaald in maatregelen). Hierbij wordt soms wel erg ver gegaan voor een overzichtsdocument.
- Door de omvang van het document is het niet altijd eenvoudig om de essentiële zaken te vinden. Het had compacter gekund.

- De figuur op pagina 12 geeft een globaal overzicht van het systeem in relatie tot andere belangrijke systemen, waaronder GBA en BVR, maar geeft onvoldoende inzicht in de gegevensstromen en de onderlinge samenhang. Dit geldt ook richting de “loketten”.
- De omgeving van dit systeem en de aanleiding voor de creatie komen onvoldoende uit de verf. Dit is met name van belang omdat het systeem nog jaren mee moet.

3.2.3 Gemeente Deventer

- Het is een goed lopend, vlot leesbaar verhaal, waarbij meer dan eens op het juiste moment de juiste uitleg of context wordt gegeven.
- Het systeemconcept wordt goed geplaatst in de landelijke ontwikkelingen rond de informatiehuishouding van gemeentes, maar neemt af en toe ook te veel aan dat de lezer hiervan op de hoogte is (bijvoorbeeld: wat is een “mid-office”?).
- Het overzicht van stakeholders op pagina 8 is goed, maar bevat een paar rareiteiten (bijvoorbeeld: gebruikers die bezorgd zijn over de investering in Office producten?).
- Een filmpje (zoals bijgeleverd bij deze inzending) is een prima instrument om een beeld te geven van de (beoogde) gebruikersinterface. Geluid had gebruikt moeten worden voor een toelichting op – met name – de rolwisselingen. De getoonde gebruikersinterface wordt als te technisch ervaren.
- Enkele essentiële keuzes in het verhaal worden niet onderbouwd: waarom ECM.NET?, waarom de vier onderdelen op pagina 4?, waarom (alleen) de focus op transparantie in de voortgang?

3.2.4 Gemeente Amsterdam, Ontwikkelingsbedrijf

- Het betreft een interessant domein: het beheren van erfpachtcontracten in de gemeente Amsterdam, waar jaarlijks honderden miljoenen euro's gemoeid zijn.
- Het document gaat te veel over het veranderproces en te weinig over de beschrijving van de architectuur van het systeem (met het ondersteunde werkproces).
- De gemaakte keuzes worden meestal goed onderbouwd, dit geldt met name voor externe (o.a. juridische) zaken. Ook het stakeholder overzicht op pagina 4 werkt verhelderend.

- Het document bevat storend veel tekstuele fouten, zowel in het lopende verhaal, de cijfers en de figuren.
- Aan het eind worden enkele interessante aanzetten tot lessons learned gegeven. Deze verdienen meer aandacht en hadden uitgebreider gemogen.
- De argumentatie achter de gekozen infrastructuur ontbreekt.
- De complexiteit van het gekozen autorisatiemodel (figuur 8) is potentieel bijzonder groot; argumentatie voor deze keuze zou op zijn plaats zijn.

3.3 Prijswinnaars

Na de initiële beoordeling was er een duidelijk verschil tussen enerzijds Nederlandse Algemene Keuringsdienst en Stichting ICTU, programmabureau Burgerservicenummer, en anderzijds Gemeente Deventer en Gemeente Amsterdam, Ontwikkelingsbedrijf. Na de finale discussies bleken de inzendingen van Nederlandse Algemene Keuringsdienst en van Stichting ICTU, programmabureau Burgerservicenummer – hoewel verschillend – gelijkwaardig te worden beoordeeld.

3.4 Meest inspirerende inzending

De jury heeft besloten dit jaar geen prijs uit te reiken voor de meest inspirerende inzending. In een aantal inzendingen is gekozen voor een nieuwe vorm (Stater, My Constellations). De jury acht het lovenswaardig om dergelijke nieuwe vormen van architectuurbeschrijvingen te onderzoeken. Het resultaat was dit jaar echter nog niet voldoende om deze prijs toe te kennen. Ook bij de inzendingen met een meer traditionele vorm (een document) waren geen kandidaten voor deze prijs.

4. Observaties van de jury

4.1 Inleiding

Het doel van de observaties van de jury is om op basis van de inzendingen een beeld van de state of the art van architectuurbeschrijvingen in Nederland anno 2006 te geven, én om verbeterpunten te identificeren.

We maken daarbij een kanttekening: de inzendingen spreken voor zichzelf. Lees/bekijk ze. Ze zijn te vinden op www.nkictarchitectuur.nl

4.2 Observaties en adviezen

- Er zijn tien inzendingen met beschrijvingen. De inzendingen beschrijven zonder uitzondering interessante objecten van verschillende aard, omvang en status.
- Opvallend is dat dit jaar meer dan de helft van de inzendingen stamt uit de overheid (gemeentelijk, landelijk, onderwijs). Geheimhouding lijkt voor bedrijven een zorgpunt te zijn, waardoor men of niet inzendt of in de inzending te veel relevante informatie afschermt.
- De leereffecten uit 2004 en 2005 zetten door. Een goede inzending:
 - o Is bedoeld voor een relatief brede doelgroep.
 - o Is goed leesbaar/te begrijpen.
 - o Heeft meerdere invalshoeken.
 - o Gaat van buiten naar binnen.
 - o Besteedt aandacht aan de diverse belanghebbenden.
 - o Legt de context en aanleiding uit.
 - o Laat de complexiteit tot leven komen.
 - o Geeft concrete, goed gekozen voorbeelden.
 - o Geeft inzicht in de essentie(s) van de oplossing in meerdere aspecten².
 - o Geeft inzicht in de rationale achter de benoemde keuzes.
 - o Heeft een laag meta-gehalte³.
 - o Bevat enkele samenhangende figuren die de essentie(s) illustreren.
 - o Biedt inzicht in de relevante cijfers en getallen.
 - o Geeft waar nodig een doorkijkje naar de uitwerking.
 - o Bevat lessons learned.

² Denk hierbij aan: bedrijf, ketens, werkprocessen, gegevens, applicaties, infrastructuur, beveliging, beheer

³ Het meta-gehalte geeft aan in hoeverre de beschrijving aandacht besteedt aan de structuur/opbouw van de beschrijving zelf.

- Er zijn dit jaar twee winnaars ex aequo die qua beschrijving enigszins complementair zijn. De ene (Nederlandse Algemene Keuringsdienst) legt de nadruk sterk op de organisatie, de context en het werkproces, terwijl de andere (Stichting ICTU, programmabureau Burgerservicenummer) meer nadruk legt op de precieze omgevingsfactoren en randvoorwaarden en de vertaling daarvan in applicaties met bijbehorende infrastructuur. De ideale inzending heeft hier meer balans.
- Er is gewerkt met een aantal (inspirerende) nieuwe vormen; hiertoe was ook opgeroepen in de Call for Architectures:
 - o Een presentatie.
Volgens de jury is dit een moeilijke vorm, maar wel met potentie.
 - o Een niet-lineaire beschrijving in de vorm van een website (html-document)
Volgens de jury geeft dit onvoldoende houvast om het verhaal goed en in beperkte tijd te begrijpen; elke lezer moet zijn eigen verhaallijn maken uit de aangeboden fragmenten, en weet daarbij niet of hij alle essenties heeft gezien. De navigatiestructuur is hierbij ook (nog) niet handig genoeg. De aanpak lijkt geschikt voor intern gebruik, biedt middelen tot consistentie tussen invalshoeken, en geeft de lezer de mogelijkheid om naar behoefte in te zoomen.
 - o Een inzending bestaande uit meerdere documenten (vier gevallen).
In deze gevallen is een leeswijzer noodzakelijk, mede gezien de eis dat een inzending in 2 uur is te beoordelen. In de leeswijzer moet niet alleen de aard en inhoud van de documenten worden aangegeven, maar ook wie dit (en waarom) zou moeten lezen/bekijken. Des te omvangrijker de inzending, des te groter het risico dat de inzending niet in 2 uur te beoordelen is. Dit moet niet gezien worden als een risico voor de jury maar voor de inzender.

Overigens had geen inzending dit jaar een voldoende “tease me” factor om de prijs voor meest inspirerende inzending te verdienen.

- Binnen het NK wordt het begrip architectuur bewust breed geïnterpreteerd. Een belangrijk ander uitgangspunt is dat het moet gaan om echte objecten (zie de Call for Architectures). Het is goed om te zien dat deze ruimte werkt: de diversiteit van de inzendingen is groot en interessant. Verdere categorisering of inperking is dan ook niet nodig.
- Complexiteit wordt nog steeds onvoldoende tastbaar gemaakt. Opvallend is dat de intrinsieke complexiteit van een systeem, bijvoorbeeld in termen van (software)omvang, impact op de gebruikers

en de processen van de organisatie, op de klanten en de partners van de organisatie, onvoldoende uit de verf komt. Dit heeft ook nog steeds deels te maken met gebrek aan kwantificering.

- Concrete scenario's dan wel voorbeelden ter illustratie worden nog onvoldoende gebruikt terwijl ze toch erg nuttig zijn. Laat bijvoorbeeld zien hoe een goed gekozen applicatie gebruik maakt van infrastructuur als de infrastructuur onderwerp van beschrijving is. Laat een goed gekozen stukje van een werkproces van een goed gekozen gebruiker zien. Laat een goed gekozen stukje van het beheerproces zien. Laat zien hoe de relatie van de organisatie met suppliers, concurrenten en partners beïnvloed wordt door het systeem.
- Het gebruik van visualisaties kan nog steeds beter. Samenhangende figuren die meerdere aspecten in samenhang tonen zijn zeer waardevol. Daarvan waren er ook dit jaar te weinig. Er worden nog te veel algemene figuren over service oriented architectures, front offices, mid offices, en dergelijke gebruikt.

5. Volgend jaar

De jury bedankt de tien inzenders voor hun inzendingen en daarmee hun bijdrage aan de doelstelling van het NK ICT-Architectuur.

De jury is van mening dat een kampioenschap bijdraagt aan een betere kwaliteit van ICT architectuur en adviseert de initiatiefnemers door te gaan en dit aan te kondigen tijdens de prijsuitreiking. De volgende verbeterpunten gelden:

- Maak het aantrekkelijker voor inzenders om deel te nemen, door inhoudelijke en/of publicitaire waarde te bieden.
- Wijs potentiële inzenders nogmaals op het feit dat de objecten voor interessante architectuurbeschrijvingen niet nieuw hoeven te zijn. Ze moeten echt zijn. Ook (of juist) “oude” systemen zijn interessant.

Correspondentie over het juryrapport ten behoeve van verbetering van het NK ICT Architectuur in 2006 wordt op prijs gesteld.

Contact informatie:

info@nkictarchitectuur.nl

<http://www.nkictarchitectuur.nl>

Bijlage 1 Lijst van inzendingen

De volgende lijst is opgesteld door de organisatoren van het NK ICT-Architectuur op basis van de inzendingen. De verwoording is afgestemd met de inzenders.

Organisatie	Titel	Inzender
CFI	Klantgerichte innovatie onder architectuur; een beschrijving van de verbetering "bekostiging primair onderwijs" door werken onder architectuur	Architecten CFI
Gemeenten Alkmaar, Den Haag, Dordrecht, Enschede, Groningen, Haarlemmermeer, Heerlen, Leidschendam-Voorburg, Zwolle, o.l.v. EGEM en Ministerie van VROM	Architectuurstudie Digitaal Bouwloket	Atos Origin
Stichting ICTU, programmabureau Burgerservicenummer	Architectuur beheervoorziening burgerservicenummer	Joost Koedijk en Liesbeth Westenberg (KPMG)
Gemeente Deventer	Architectuuroverzicht "Deventer DOET, Digi werkt"	Getronics PinkRocade
Heerema Group Services	Architectuurstudie ICT Synergy @ Heerema	Capgemini
Nederlandse Algemene Keuringsdienst	Service Oriëntatie bij de Nederlandse Algemene Keuringsdienst	IT-eye, Oracle
Gemeente Amsterdam, Ontwikkelingsbedrijf	Hermes, Erfpachtbeheer met een service georiënteerd IT-landschap	Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam
Windesheim	Houtskoolschets informatiearchitectuur Windesheim 2005-2008	Frank Boterenbrood (Windesheim), Marlies van Steenberg (Sogeti)
Stater	Stater, een niet-lineaire architectuurbeschrijving	Stater
My Constellations	External Business Generation software Magxia	MAG Productions

Bijlage 2 De juryleden

Onderstaande tabel toont de specifieke invalshoeken van de juryleden.

Jurylid	Invalshoek
Lidwine van As	Systeemarchitect
Bas Bakker	Proces en opdrachtgever
Jan de Brieder	Infrastructuur architectuur
Jos van Hillegersberg	Wetenschap, ketenintegratie
Marjolein ten Kroode	Opdrachtgever
Bert Mulder	Strategische inzet van ICT, Mens-Machine interactie, Gebruiker
Gerrit Muller	Productarchitectuur
Remko van der Pols	Beheer
Warry Spykstra	Projectmanagement, systeemarchitectuur

De relevante ervaring van de juryleden wordt door onderstaande korte beschrijvingen geschetst.

Lidwine van As is zelfstandig IT-consultant op het gebied van systeemarchitectuur en -integratie. De afgelopen jaren was zij als data warehouse architect werkzaam bij het Pallas-project waarmee Albert Heijn in 2004 de eerste Nederlands Kampioen ICT Architectuur werd; tevens was zij co-auteur van de winnende architectuurbeschrijving.

Bas Bakker is als manager collectieve markt bij Menzis verantwoordelijk voor grote collectieve contracten. Vertaling van klantbehoeften naar interne processen en producten sluit naadloos aan op zijn eerdere ervaringen, waaronder invoering van de basisverzekering, informatiemanagement en ICT management. Hij heeft veel ervaring met vraagstukken rondom de relatie tussen bedrijfsstrategie, markt en klant, bedrijfsprocessen, organisatie-inrichting en ICT. Door zijn jarenlange ervaring in de ICT en zijn bedrijfskundige achtergrond weet hij een brug te slaan tussen organisatie en techniek.

Jan de Brieder is een autoriteit op het gebied van systeem en software architectuur. Hij is thans werkzaam bij IBM als Infrastructuur Architect. Als geestelijk vader van tal van grootschalige systemen is hij bij uitstek in staat om technische architectuurkeuzes te beoordelen.

Jos van Hillegersberg is a professor of Business Information Systems at School of Business, Public Administration & Technology, University of Twente. Before joining the UT, he was on the faculty of the Rotterdam School of Management, Erasmus university for 15 years, working on component based software systems, IT management, global outsourcing and agent systems for supply chains. He also worked for several years in business. At AEGON he was component manager for the setup of an Internet Bank. He worked at IBM on artificial intelligence and expert systems. He is currently running several projects on improving collaboration in business networks using innovative ICT such as agent technology.

Marjolein ten Kroode is sinds september 2005 verbonden aan de SVB als lid van de RvB. Zij combineert expertise op het gebied van organisatieverandering en bedrijfsvoering met brede ervaring bij informatie-intensieve dienstverleners in de private en publieke sector (zorgverzekeraars, pensioenfondsen, gemeentes, gezondheidszorg). Daarnaast treedt zij op als docent voor SIOO en IMAC (Academie voor Informatiemanagement).

Bert Mulder is strategisch adviseur en publicist op het terrein van e-Government. Hij is expert op het gebied van human computer interfaces en oprichter van de informatiewerkplaats. Hij doordenkt wat de grondpatronen van de informatiesamenleving zijn en wat dat betekent voor het alledaagse leven, voor organisaties en hun functies, met name in het sociaal maatschappelijke domein.

Gerrit Muller is vanuit Philips Research als Research Fellow verbonden aan het Embedded Systems Institute. Hij heeft in de loop van de jaren diverse architectuurfuncties binnen Philips bekleed. In het Embedded Systems Institute speelt Gerrit Muller een stimulerende en inspirerende rol bij het overdraagbaar maken van architectuurkennis. Zijn Gaudí website (www.gaudisite.nl) is daarvan het sprekende bewijs.

Remko van der Pols is Managing consultant binnen PinkRocade. Zijn unit en hij zijn grondleggers van de Public Domain beheerstandaarden ASL en BiSL. Remko houdt zich bezig met het doorlichten van grootschalige informatievoorzieningen en het opstellen van veranderingsscenario's daarvoor, evenals het doorlichten en inrichten van applicatie- en functioneel beheerorganisaties. Hij heeft enkele boeken geschreven op deze terreinen. Hij is tevens verbonden als docent aan diverse postdoctorale opleidingen.

Warry Spykstra is senior project manager bij de afdeling Electronic Production bij Elsevier, de wetenschappelijke uitgever binnen het Reed/Elsevier concern. Hij is verantwoordelijk voor de overall planning van ontwikkeling en onderhoud van applicaties en doet mee aan de nieuwbouw projecten die vrijwel altijd veranderingen teweeg brengen op de vele locaties waar Elsevier werkzaam is. Een van de recente projecten was de bouw en implementatie van Elsevier's Electronic Warehouse, dat in 2005 de Nederlands ICT Architectuur prijs behaalde.